

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
Кафедра філософії та культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Навчально-наукового
інституту культури і
креативних індустрій
Лідія МАКАРЕНКО
серпень 2024 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА

Навчальної дисципліни Генезис культури

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 034 Культурологія

Освітня програма Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проєктів

Навчально-науковий інститут культури і креативних індустрій

Київ 2024 рік

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

ГЕРЧАНІВСЬКА Поліна Евальдівна, доктор культурології, професор
кафедри філософії та культурології

Проданюк Федір Миколайович, кандидат історичних наук, доцент, доцент
кафедри філософії та культурології

Схвалено Вченою Радою Навчально-наукового інституту культури і
креативних індустрій

Протокол від «2» серпня 2024 року № 1

Директор Навчально-наукового інституту культури і креативних індустрій

 Лідія МАКАРЕНКО

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри філософії та
культурології

Протокол від «1» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри Поліна ГЕРЧАНІВСЬКА

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників		Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика дисципліни	
			Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів	– 9	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 034 Культурологія Освітня програма «Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проектів» Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
Курсова робота	– 1		Рік підготовки:	
Змістові модулі*	– 2		2-й	2-й
			Семестр	
			3-й	4-й
			Лекції	
Загальна кількість годин – 270			24 год.	24 год.
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти:			Практичні, семінарські	
аудиторних	132		48 год.	36 год.
самостійної роботи здобувача вищої освіти	– 138		Лабораторні	
		–	–	
		Самостійна робота		
		108 год.	30 год.	
		Індивідуальне науково-дослідне завдання:		
		Курсова робота – 1 кредит		
		Вид підсумкового контролю: екзамен (семестр 3); залік (курсоробота, 3 семестр); екзамен (семестр 4).		

* – кількість змістових модулів відповідає кількості семестрів.

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни полягає у формуванні у здобувача вищої освіти сучасного світогляду та системи спеціальних знань у сфері культурології, набуття цілісних дослідницьких поглядів на походження, формування та еволюцію різноманітних культурних процесів й явищ та розкриття їх впливу на сучасний світ.

Мета курсу передбачає досягнення, набуття та оволодіння таких *програмних компетентностей*:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у галузі

професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів культурології, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

ФК 3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.

ФК 4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК 5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Знати основні закономірності розвитку та сучасні досягнення культурологічної думки, провідні теоретичні напрями, концепції, теорії культури.

ПРН 2. Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування.

ПРН 3. Розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики.

ПРН 4. Знати історію культури, основні історико-культурні епохи, виявляти специфіку культурного феномену в межах певного історичного етапу.

ПРН 5. Демонструвати знання з культурологічного категоріального апарату та основних першоджерел з культурологічної проблематики.

ПРН 6. Аналізувати, коментувати, узагальнювати наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.

ПРН 7. Демонструвати знання художніх стилів та шедеврів світової та української культур. Виявляти специфіку різних видів мистецтв.

ПРН 9. Розуміти специфіку історичного розвитку української культури як складової частини світового історичного процесу.

ПРН 12. Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.

Результати навчання дисципліни:

знати: Знати основні закономірності розвитку та сучасні досягнення культурологічної думки, провідні теоретичні напрями, концепції, теорії культури; Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування; художні стилі та шедеври світової та української культур, специфіку різних видів мистецтв.

вміти: аналізувати особливості культурно-історичних епох; пояснювати чинники формування культури та її соціодинаміки; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки розвитку людини, суспільства і культури; систематизувати отримані знання, обґрунтовувати висновки, розвиваючи власну експертну культурознавчу компетентність, вести полеміку з питань культуротворення та характеру культурних процесів;

здатен: розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів культурології, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов; критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів; демонструвати знання з культурологічного категоріального апарату та основних першоджерел з культурологічної проблематики; збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.

володіти навичками: абстрактного мислення, аналізу та синтезу; пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

Види навчальних занять: лекція, семінарське, консультація.

Форми підсумкового контролю: екзамен (семестр 3,4).

Засоби діагностики успішності навчання: презентації, есе, питання для поточного та модульного та підсумкового контролю, тести.

Мова навчання: Українська

3. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Генезис світової культури.

Тема 1. Предмет та завдання курсу «Генезис культури». Методи та функції. Сутність культури та її генезис.

Предмет та завдання навчальної дисципліни. Категорії. Методи. Функції. Джерела. Освітня програма. Компетентності випускника закладу вищої освіти України. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. Основні напрями світової та вітчизняної культурологічної думки. Поняття культури та її структура. Етимологія терміну «культура». Історія становлення філософського розуміння культури. Раціоналістично-просвітницькі, моралістичні, естетичні, теологічні тлумачення поняття культури. Матеріальна і духовна культура. Теологічне розуміння культури Еволюціоністські концепції культури. Ідеяциклічного розвитку культури. Культурологічна думка в Україні. Культура і природа. Культура і цивілізація. Регіональна типологія світової культури. Мистецтво: стилі, види та жанри.

Тема 2. Специфіка культурологічного пізнання. Генезис методів наукового дослідження.

Предметне поле та завдання культурологічних досліджень. Детермінатори формування культурології. Між класичною філософією культури та постмодерністською культурологією. Парадигмальні основи культурології. Предметне поле культурології. Основні світові школи та напрями в культурології, такі як структуралізм, функціоналізм, постмодернізм та інші. Зміна акцентів у дослідженні культури: від визначення загальних правил та закономірностей до аналізу індивідуальних особливостей культурних явищ. Вплив технологічного прогресу на розвиток культурологічних методів та зростання ролі міждисциплінарного підходу у сучасних культурологічних дослідженнях. Практичні методологічні підходи до наукових досліджень в культурології. Ефективні методи написання наукових статей і тез, що сприятимуть розвитку дослідницьких здібностей здобувачів і допоможуть висловити ідеї і концепції зрозуміло та переконливо.

Тема 3. Етапи підготовки наукової роботи. Вимоги до написання курсових робіт.

Наукова робота – це систематичне дослідження та аналіз проблеми чи питання, що базується на доказових даних. Формулювання проблеми. Визначення цілей та об'єкту дослідження. Пошук літератури. Огляд і аналіз попередніх досліджень з теми. Постановка гіпотези. Створення припущень про можливі результати дослідження. Вибір та застосування відповідних методів та інструментів. Збір та аналіз даних. Реєстрація та обробка отриманих результатів. Висновки. Оцінка результатів дослідження, відповідність гіпотезі. Вимоги до написання курсової та кваліфікаційної роботи.

Тема 4. Структурні елементи культурологічного аналізу первісної культури: матеріальна культура доби збирання та полювання; мова, міфологія, обряди та ритуали, первісне мистецтво, мораль. Неолітична революція.

Первісні обряди та ритуали. Міфологія як синтез мистецтва і науки. Генезис мистецтва: концепція «художнього льодовикового дива». Брейль про три стадії початкової образотворчої діяльності: натуральна творчість, натуральний макет, глиняний період. Археологічні культури Оріньяк, Солютре, Мадлен. Оріньяк: Венери палеоліту. «Мадленський апогей»: Альтаміра, Ляско. Культура збиральництва і полювання. Знаряддя праці і основні технічні досягнення. Первісні житла і поселення. Побут. Первісні форми релігійних вірувань: магія, фетишизм, анімізм, тотемізм, обряди, табу. Первісне мистецтво. Винайдення писемності: піктографія, ідеографія, фонографія. Культова скульптура (палеолітичні Венери). Прядіння і ткацтво, гончарство, ремесло і торгівля. Міфологія. Місце культури первісного суспільства в історії світової культури. Неолітична революція та культура раннього землеробства. Архітектурний феномен мегалітів: менгіри, дольмени, кромлехи. Стоунхендж як найзначніший мегаліт.

Тема 5. Культура перших цивілізацій на Стародавньому Сході.

«Стародавній Схід» як культурологічне поняття. Античні автори про Стародавній Схід. Схід як географічна і історично-культурологічна цілісність. Поняття «річкові цивілізації» і вплив географічного чинника на самобутність старосхідної культури. Значення культури Стародавнього Сходу для людської цивілізації. Досягнення культури Месопотамії. Вавилон. Зіккурат як оригінальний стиль сакральної архітектури. Урський зіккурат та вавилонський храм бога Мардука – Етеменанкі. «Висячі сади Семіраміди». Скульптурні твори: «Дама з Урука», портрети правителя Гудеа. Традиційний художній канон.

Досягнення культури Стародавнього Єгипту (III-Птис. до н.е.). Традиційний староегипетський художній канон. Монументальне будівництво: піраміди (Гізіський комплекс), сфінкси, храми (храм цариці Хатшепсут, храм Аменхотепа III Мемноні). Новація амарнської мистецької доби (портрети Ехнатона, Нефертіті). Фаюмський портрет як синтез єгипетсько-греко-римського мистецтва. Театральне мистецтво та музика. Всесвітньо-історичне значення культури Стародавнього Єгипту. Релігійно-міфологічні уявлення: зооморфні та астральні культи. Священні тварини та їх некрополі. Давньоєгипетський пантеон. Цикл міфів про Осіріса (політична, землеробська та есхатологічна теми). Заупокійний культ: віра в посмертне існування. Феномен бальзамування, муміфікації та спорудження гробниці як елементи заупокійного культу.

Культура Стародавнього Ірану. Синкретичний характер давньоіранського мистецтва. Місцевий художній стиль мідійської доби – зображення монстрів, демонів. Торевтика (рельєфна обробка металевих виробів) як основний жанр мистецтва. «Імперський ахеменідський стиль» як канон архітектури та його уніфікованість. Палацовий комплекс у Пасаргадах, гробниця Кіра II, палацовий ансамбль.

Культура Стародавньої Індії. Махабхарата та Рамаєна як пам'ятки літератури і справжні енциклопедії давньоіндійських традицій, звичаїв. Поет і драматург Калідаса. Образотворче мистецтво як синтез архітектури, скульптури, живопису. Меморіальна колона стамбха. Ступа як тип буддійської споруди. Чайтья – буддійський печерний храм. Канонічна іконографія Будди. Самобутня індійська музика. Танцювальна драма сангіт як синтез поезії, музики, хореографії. Культура Стародавнього Китаю. Старокитайська література: конфуціанські канони «Книга перемін», «Книга історії», «Книга пісень», «Весна і осінь», «Бесіди і судження». Два жанри китайської поезії: пісні-геші та поеми-фу (Цюй Юань, Сун Юй). Глиняні та бронзові фігури могильного комплексу імператора Цінь Шіхуанді. Пагода як китайський буддійський храм.

Тема 6. Культурні надбання Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.

Поняття «Антична культура». Культура Стародавньої Греції. Крито- мікенська культура. Кносський палац як шедевр мистецтва: фрескові розписи, дрібна пластика, вазопис. Монументальність і фортифікаційне призначення мікенських палаців. Левині ворота у Мікенах. «Шахтові» і «купольні» гробниці, золоті поховальні маски.

Писемність. Грецька міфологія. Культура періоду архаїки. Скульптурні канони: куриси і кори. Вазопис: чорно- та червонофігурний. Розвиток музики. Класика. Розвиток драми, політичної комедії, архітектури, скульптури, монументального живопису. Афінівський Акрополь. Храм Артеміди Ефеської. Галікарнаський Мавзолей. «Іліада» і «Одіссея» Гомера. Мирон, Поліклет, Фідій. Есхіл, Софокл, Еврипід, Аристофан. «Золоте століття» Перикла та афінівська демократія. Наукові і технічні досягнення. Філософія. Релігія і обряди. Фізичне виховання і спорт в Стародавній Греції. Стародавні олімпійські ігри. Істмійські, Немейські та Піфійські ігри. Елліністична культура. Розвиток освіти та науки. «Колос Родоський». Досягнення в літературі, математиці, астрономії, природознавстві, історії, філософії.

Культура Стародавнього Риму. Етруске мистецтво. Культура Римської республіки. Релігійні вірування і культи. Характерні риси розвитку архітектури. Образотворче мистецтво. Культура Римської імперії. «Золотий вік» правління Октавіана Августа. Римські імператори. Філософські ідеї стоїцизму (Сенека, імператор Марк Аврелій, Епіктет). Ідеї неоплатонізму. «Золотий вік римської поезії»: Публій Вергілій Марон, Квінт Горацій Флакк, Публій Овідій Назон. Культурно-історичне значення «Енеїди» Вергілія. Розвиток наукових знань: Варрон, Агріппа, Вітрувій, Птолемей, Страбон, Пліній Старший, Гален, Цельс. Римські історики: Тит Лівій, Публій Корнелій Тацит. Помпейський стиль живопису. Статуя імператора Августа з Пріма Порта. Амфітеатр Флавіїв (Колізей). Триумфальна арка Тита. Римський Пантеон на Марсовому полі. Фізична культура і спорт в стародавньому Римі.

Тема 7. Феномен Середньовіччя в контексті історії світової культури. Християнство в середньовічній культурі.

Візантійська культура. Періодизація історії візантійської культури. Християнство як ідеологічна основа візантійської культури. Розвиток освіти та науки. Виникнення й розвиток середньовічних університетів. Література. Візантійський художній стиль. Архітектура та образотворче мистецтво. Храм св. Софії у Константинополі. Музика. Єдність церковного та світського мистецтва. Розквіт мистецтва. Константинопольський архітектурний ансамбль: Іподром, Великий палац. Візантійська мозаїка. Архітектурний та іконографічний канони. «Палеологівське відродження»: розквіт філософії, богослов'я, архітектури, іконопису.

Європейська культура раннього Середньовіччя. Середньовічна наука. Символізм середньовічного мислення. Лицарство як моральний та естетичний ідеал епохи. Рицарські турніри. Жанри літератури: релігійна, лицарська, героїчний епос. Поезія трубадурів та вагантів. Куртуазний роман. Романський стиль. Готика. Схоластика. Середньовічний епос. Жанри середньовічного театру. Розвиток церковної музики та співу. Хрестові походи. Взаємовідносини європейського та східного світів. Християнство і його роль у розвитку європейської середньовічної культури

Тема 8. Культура доби Відродження та Реформації в Європі.

Соціально-економічні передумови становлення культури Відродження. Гуманізм. Характерні риси культури Відродження. Проторенесанс XIII та XIV ст. Творчість Боккаччо і Петрарки. Ранній Ренесанс. Образотворче мистецтво як основна царина ренесансної творчості. Філіппо Брунеллескі: спорудження купола Флорентійського собору Санта Марія дель Фйоре. Творчість Донателло і народження « нової людини » Ренесансу: « Давид », « Святий Георгій », « Пророк Єремія ». Стиль Сандро Ботічеллі: ліризм, « готицизм ». « Народження Венери », « Весна », ілюстрації до « Божественної комедії » Данте. Творчість Мазаччо. Закони перспективи і анатомії як нововведення флорентійської малярської школи. Високе Відродження. Творчість Ботічеллі, Леонардо да Вінчі, Мікеланджело, Рафаеля. Пізнє Відродження. Венеція як осередок Ренесансу. Особливості венеціанського мистецтва: колорит, світські сюжети, пейзаж. Творчість Джорджоне. « Спляча Венера » Джорджоне і її значення для світового

мистецтва. Тіціан як типовий венеціанський художник. Веронезе і Тінторетто як представники Пізнього Відродження. Маньєризм Пізнього Ренесансу: особливості і представники (Понтормо, Бронзіно, Парміджаніно). Філософські напрямки: пантеїзм Джордано Бруно, утопізм Томазо Кампанелли. «Володар» Ніколо Макіавеллі, макіавеллізм.

Північне Відродження. Винахід братами ван Ейками олійних фарб і його значення для розвитку живопису. «Портрет подружжя Арнольфіні» Яна Ван Ейка як унікальне явище європейського мистецтва. Творчість Ієроніма Босха як предтеча сюрреалізму. Триптих «Сад радостей земних». Пітер Брейгель Старший Мужичський як творець селянського жанру: «Селянський танець», «Селянське весілля». Брейгелівський пейзаж. Картина «Сліпі» як символ трагедії світового масштабу. Особливості Відродження у Німеччині. Творчість Альбрехта Дюрера як синтез науки і мистецтва. Порівняльна антропометрія і трактат «Чотири книги про пропорції». Графіка Дюрера: «Великі страсті», «Малі страсті», «Апокаліпсис». Картина «Чотири апостоли» як підсумок творчості. Криза ренесансної культури. Утопізм. Творчість Шекспіра, Сервантеса.

Реформація та її вплив на розвиток культури. Реформація і контрреформація та їх слід в культурі.

Тема 9. Основні тенденції розвитку культури епохи бароко та класицизму.

Засновник нового стилю - Мікеланджело Буонарроті (1475-1564). Італійська барокова школа. «Золоте століття» іспанського живопису. Фламандське і голландське мистецтво XVII ст. Архітектурне бароко: Лоренцо Берніні і Франческо Борроміні. Колонада собору св. Петра в Римі Берніні. Скульптура Берніні: «Давид», «Аполлон і Дафна», «Викрадення Прозерпіни Плутоном». Барокове малярство. Творчість Ель Греко («Похорон графа Оргаса»). Творчість Рубенса: специфіка фламандського бароко. Європейське мистецтво доби класицизму. Відомі представники мистецтва класицизму. Творчість Караваджо і караваджизм. «Золотий вік» іспанського живопису: Веласкес, Рібера, Сурбаран, Мурільйо. Репрезентативний портрет Веласкеса (портрети Філіпа IV, портрет папи Інокентія X). Творчість Рембрандта – вершина голландського реалізму («Урок анатомії», «Даная», «Повернення блудного сина»). Стиль рококо, як мистецтво «галантної доби». Мистецтво рококо як опозиція до ідеології просвітників. Особливості рококо: естетизм, гедонізм, витонченість, пишність, декоративність, інтимність, ліризм, камерність. Рококо в прикладному мистецтві (меблі, посуд) та дрібній пластиці. Малярське рококо: Ватто, Буше, Фрагонар. Літературне рококо: Бомарше, Віланд. Французька класична драма: Мольєр. Зародження класичної музики: Бах, Моцарт.

Тема 10. Західноєвропейська культура епохи Просвітництва.

Розум як провідна ідея Просвітництва. Енциклопедизм. Раціоналістична філософія. Діячі Просвітництва: Вольтер, Монтеск'є, Дідро, Руссо. Зростання ролі літератури і мистецтва в житті суспільства.

Тема 11. Основні тенденції в розвитку освіти, науки, техніки, літератури і мистецтва в XIX – на початку XX ст. Пошук нових шляхів у художній творчості.

Розвиток освіти та науки. Німецька класична філософія та її роль у самоусвідомленні епохи (І. Кант та Г. Гегель). Романтизм як духовна реакція на поширення буржуазного світогляду і способу життя. Живописний романтизм: Т. Жеріко («Загибель «Медузи»), Е. Делакруа («Барка Данте», «Свобода, що веде народ на барикади»), Ф. Гойя («Сімейство короля Карла IV», «Махи на балконі»). Романтизм у музиці: Шуберт, Шуман, Шопен, Сметана, Вагнер. Прояви романтизму: прерафаеліти, назарейці. Самобутній живопис Тернера і його вплив на мистецтво. Виникнення реалізму в мистецтві як утвердження історичного погляду на людину. Діккенс, Стендаль, Бальзак. Живописний реалізм: барбізонська школа (Руссо, Дюпре, Тройон, Добіньї), Коро, Курбе, Констебл. Завершення класичного етапу розвитку музики. Бетховен. Французький

живопис: класицизм, романтизм, реалізм. Імпресіонізм. Творчість Мане і витоки імпресіонізму. Образотворчий імпресіонізм: Ренуар, Моне, Дега, Пісарро, Сіслей, Роден. Криза традиційних цінностей. Позитивізм. Еволюція імпресіонізму і символізму в мистецтві. Живописний символізм: Моро, Кнопф, Чюрльоніс, Мальчевський, Врубель. Еклектизм у мистецтві XIX ст. та його особливості.

Тема 12. Основні тенденції розвитку культурних процесів в XX – на початку XXI ст. Феномен масової культури.

Перша світова війна і поглиблення духовної кризи. Розвиток науки і техніки. Посилення впливу науки і техніки на духовне життя суспільства. Виникнення кіномистецтва. Модернізм як явище культури. Оптимістична концепція світу в модерністських напрямках. Особливості фовізму: відхід від реальності, відмова від об'ємності, красочність, емоційність, декоративізм. Творчість Матіса, Дерена, Марке. Кубізм та його витоки (африканська скульптура та творчість Сезанна). «Аналітичний» та «синтетичний» кубізм. Творчість Пікассо та його картина «Авіньйонські дівчата». М. Бердяєв про кубізм. Творчість Архипенка в контексті світової культури. Особливості футуризму: відтворення в мистецтві індустріалізації, урбанізації. Марінетті і маніфест футуризму. Літературний футуризм Аполлінера, Маяковського, Хлебнікова. Живописний футуризм Северіні, Боччоні. Особливості конструктивізму: раціоналізм, лаконізм, техніцизм. Функціоналізм Ле Корбюзьє. Характерні риси абстракціонізму. Емоційний (ліричний, психологічний) та геометричний (логічний, інтелектуальний) абстракціонізм. Творчість В. Кандінського, його праця «Про духовність в мистецтві». Творчість Мондріана. Супрематизм К. Малевича: чорний, кольоровий, білий періоди творчості. Творчість Д. Поллока та його метод «дриплінгу».. Кубізм, футуризм, абстракціонізм, дадаїзм, сюрреалізм. Модерн як архітектурний стиль.

Відродження Олімпійських ігор сучасності. Барон П'єр де Курбен. Перші Олімпійські ігри: досягнення та прорахунки. Демократичні напрями духовної культури початку XX ст. Друга світова війна та її вплив на духовну культуру людства. Розвиток кібернетики та генетики. Технологічна революція і перехід до інформаційного суспільства. Екологічна криза. Модернізм у другій половині XX ст. Постмодернізм. Масова культура та її роль у сучасному суспільстві. Література, кіно, живопис, музика, дизайн. Символізм, експресіонізм в європейському театрі. Доба джазу в музиці. Архітектурні пошуки XX ст. Становлення світової культури. Соціальні та естетичні особливості рок-культури. Феномен контркультури. Молодіжні субкультури. Напрями розвитку сучасного мистецтва: абстрактний експресіонізм; гепенінг (мистецтво провокації); живопис жорстких контурів; живопис кольорового поля; кінетичне мистецтво; комп'ютерне мистецтво; концептуальне мистецтво.

Змістовий модуль 2. Українська культура у європейському та світовому вимірі.

Тема 13. Давні культури на території України та в світі. Культура доби кам'яного віку. Трипільська культура. Скіфо-сарматська культура. Зарубинецька та черняхівська культури.

Буго-дністровська культура. Дніпро-донецька культура. Культура ямково-гребінцевої кераміки. Культура лінійно-стрічкової кераміки. Трипільська культура. Теорії виникнення. Періодизація. Матеріальна та духовна культура племен трипільської культури. Сакральний світ трипільської протоцивілізації. Знаки і символи на керамічних виробках. Питання зародження писемності. Архітектура. Планування трипільських поселень. Будівництво й архітектура трипільського часу. Трипільські протоміста. Причини виникнення трипільських протоміст. Пластика. Кераміка. Побут та вірування. Етнокультурна карта Трипілья. Питання етнічної приналежності носіїв трипільської протоцивілізації. Грецькі і давньоруські міста-держави на території Північного Причорномор'я. Боспорське царство. Пантікапей. Скіфи та їх поділ. Держава царських

скіфів та їх культура. Скіфська пектораль як матеріальний знак світогляду скіфів. Матеріальна та духовна культура сарматів. Готське державне утворення. Культура готів: морально-правова (звичаєва), релігійна.

Тема 14. Культура Київської Русі. Культура Галицько-Волинської держави. Становлення і розвиток державності. Історія етноніму «Русь». Прийняття християнства. Джерела формування культури Русі. Церква та її роль у культурному житті Русі. Розвиток міст, торгівлі, ремесел, землеробства. Побут і звичаї східних слов'ян. Виникнення слов'янської писемності. Освіта. Кирило та Мефодій. Школи. Бібліотеки. Книжна справа. Найдавніші літописи. «Повість временних літ» («Повість минулих літ»). Культурна та палацова архітектура. Київська та чернігівська архітектурні школи. Софійський собор, Десятинна церква, Києво-Печерський монастир, Кирилівська церква, Собор Бориса й Гліба (Чернігів). Монастирі Русі. Основні види архітектури: дерев'яна і мурована, культурна та палацова архітектура. Фрески та мозаїка. Іконопис. Внесок Ярослава Мудрого в розвиток культури. Пам'ятки літератури («Повчання дітям» Володимира Мономаха, «Слово о полку Ігоревім»). Ткацтво, килимарство та вишивка. Ювелірне мистецтво. Соціальні світи Київської Русі. Вплив Київської Русі на розвиток культури сусідніх країн. Культура Галицько-Волинської держави у другій половині XI – першій половині XIV ст. Розвиток міст, торгівлі, ремесел, землеробства. Освіта. Бібліотеки. Книгозбірня князя Володимира Васильковича. Література. «Повість про осліплення Василька», «Галицько-Волинський літопис». Архітектура. Успенський собор у Галичі. Успенський собор у Володимирі-Волинському. Монастирі-фортеці і храми-фортеці (с. Сутківці на Хмельниччині). Церква Святого Пантелеймона поблизу Галича. Волинська і галицька архітектурні школи. Церкви Іоанна Златоуста в Холмі (XIII ст.). Будівництво міст і фортець. Вежі-донжони. Образотворче мистецтво. Фреска і мозаїка. Розквіт мистецтва іконопису. Ікона Волинської Богоматері. Ченстоховська ікона Богоматері. Історичне значення культури Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Монголо-татарська навала та її наслідки для культурного розвитку Русі. Відкриття Галицької митрополії 1302 року.

Тема 15. Українська культура в XIV- першій половині XVII століття - невід'ємна складова частина загальноісторичного процесу.

Українська культура XIV-першої половини XVII ст. Розвиток освіти та науки. Доктор медицини Юрій Дрогобич . Павло Русин. Станіслав Оріховський. Острозька греко-слов'яно-латинська школа (колегія, академія). Герасим Смотрицький. Визначні педагоги та випускники академії. Перші слов'янські книгодрукарі (Ш. Фіоль, Вукович, Ф. Скорина, С. Дропан). Іван Федоров — український першодрукар («Апостол», Острозька Біблія та ін.). Церква і духовенство. Берестейська церковна унія. Братства. Львівська братська школа. Київська братська школа. Києво-Могилянська колегія. Реформування церкви та освіти, поширення гуманістичних Особливості пісенно-поетичної творчості козацької доби. Історичні пісні та думи. Перекладна та літописна література. Полемічна література. Відомі православні представники полемічної літератури: Стефан Зизаній, Захарій Копистенський, Мелетій Смотрицький, Іван Вишенський, Іов Борецький та інші.

Архітектура і образотворче мистецтво. Замки в Білавіні, Хотині, Кременці, Кам'янець-Подільському, Білгороді-Дністровському. Поширення ідей Ренесансу на території України з Венеції та італійської частини Швейцарії. Розквіт Ренесансу у Львові 70-90-ті роки XVI ст. Успенська церква (1591-1629 рр., архіт. П. Римлянин, В. Капинос, А. Прихильний), вежа Корнякта (1572-1578 рр., П. Барбон), каплиця Трьох Святителів (1578-1591 рр., П. Красовський). Образотворче мистецтво. Скульптура. Іконопис. Ікона «Волинської Богоматері», ікона «Юрій Змієборець». Портретний живопис.

Пересопницьке Євангеліє – святиня українського народу. Діяльність митрополита Петра Могили. Музика. Поділ Київської митрополії 1448 року на Київську і Московську.

Тема 16. Розвиток українського бароко в другій половині XVII-XVIII столітті. Барочна архітектура Придніпровської та Західної України.

Українська культура у другій половині XVII – XVIII ст. Українське козацьке бароко. Розвиток освіти та науки. Література: козацькі літописи Григорія Граб'янка, Самовидця, Самійла Величка. Творчість Григорія Сковороди. Музична культура в Україні. Театр в Україні: шкільна драма, інтермедії, вертеп, балаган, кріпосний театр. Архітектура та образотворче мистецтво. Внесок гетьмана Івана Мазепи в розвиток барокового мистецтва. Церква святих апостолів Петра й Павла, відома в народі як Костел єзуїтів, була зведена італійським архітектором Джакомо Бріано у 1610-1630 роках. Архітектури «козацького» бароко в Україні: Андріївська церква; Георгіївська церква Видубицького монастиря; Софійський собор; Покровська церква; Троїцький собор у Чернігові. Будинок полкової канцелярії у Чернігові. Церква святої Катерини у Чернігові. Церква Різдва Богородиці у Козельці. Преображенська церква у Великих Сорочинцях, Мгарський монастир. Покровський собор у Харкові. Спасо-Преображенська церква в Ізюмі. Троїцький собор у Новомосковську. Іллінська церква у Суботіві. Успенська соборна церква у Почаївській лаврі. Ратуша у Бучачі. Собор святого Юра у Львові. Костел монастиря домініканців у Львові. Бароко в мистецтві різьби: іконостаси, дерев'яна скульптура. Творчість Й. Пінзеля. Специфіка національного варіанту бароко в театрі і музиці. Народний мініатюрний театр ляльок – вертеп. Народнописенні традиції як основа духовної культури. Національний варіант бароко в українському театрі, інтермедії.. Барокова церковна музика А.Веделя, М.Березовського, Д.Бортнянського. Рококо. Образотворче мистецтво. Монументальний живопис – іконостас. Граверство. Музика.

Тема 17. Значення творчості Тараса Шевченка для української історії та культури. Основні тенденції розвитку культури в XIX ст.

Українське національне відродження. Розвиток освіти та науки у першій половині XIX ст. Одеський (1817) і Ніжинський (1832), Кременецький (1805) ліцеї. Жіночі інститути шляхетних дівчат у Харкові (1812), Полтаві (1817), Одесі (1829), Керчі (1836), Києві (1838). Кадетські корпуси в Полтаві (1840) та Києві (1852). Відкриття та діяльність перших університетів. Становлення нової української літератури. І. Котляревський. Романтизм та реалізм в українській літературі. Творчість Т.Г.Шевченка. Архітектура та мистецтво. Література критичного реалізму. Архітектура, живопис та скульптура. Театр корифеїв. Українська музична школа XIX ст. Музичне мистецтво. С. Гулак-Артемівський “Запорожець за Дунаєм. Особливості розвитку української культури на західноукраїнських землях. Освіта та наука. Львівський та Чернівецький університет. Створення та діяльність «Просвіт». Наукове товариство ім. Т.Г.Шевченка. Література.

Українська суспільна думка, розвиток науки і філософії. Культурна діяльність народівців. Політичні партії, громадські організації “Просвіта (8.XII. 1868)”, “Руське Товариство Педагогічне” (1881), “Літературно-наукове товариство ім. Т. Шевченка” (1873; з 1893 – НТШ), “Сокіл” (1881), “Січ” (1903) та їх роль у відтворенні українських мови та традицій.

Харківський та Київський університети як осередки формування української історичної культури. Значення та діяльність Кирило-Мефодіївського товариства у культурному і національному розвитку. М. Костомаров та його “Дві руські народності”, “Книга битія українського народу”, “Черніговка”, “Історичні постаті”. Українська суспільно-політична і філософська думка; “Філософія серця” П. Юркевича та його вчення про людину. І. Нечуй Левицький “Світогляд українського народу”. К. Ушинський “Людина як предмет виховання”. Т. Рильський, В. Антонович, В. Липинський і рух “хлопоманів”

Тема 18. Тенденції та характерні риси культурного розвитку в різних регіонах України наприкінці XIX – на початку XX століття: освіта, наука, література, театр.

Основні культурні явища, процеси другої полонини ХІХ — початку ХХ ст. Піднесення української культури. Переклади Біблії українською мовою П. Морачевського (1840–1862р. для Синодальної комісії), П. Куліша, І. Пулюя, І. Нечуя-Левицького та д-ра і проф. О. Бачинського (1903р.). Умови розвитку культури: Київський, Одеський, Харківський університети на початку ХХ століття. Розвиток історичної науки на початку ХХ ст. творчість М. Грушевського. Творчість Ольги Кобилянської, Василя Стефаника, Марко Черемшини, Архипа Тесленка, М. Коцюбинського, Гната Хоткевича. Розвиток вітчизняної архітектури та образотворчого мистецтва. Музика та театр. Видатні актори М. Заньковецька, М. Садовський, П. Саксаганський.

Творчість братів Кричевських. Стильові та жанрові особливості українського живопису. Творчість митців народницького реалізму М. Пимоненка, С. Світославського, М. Івасюка, С. Васильківського, М. Самокиша, І. Їжакевича, І. Труша. Творчість митців, орієнтованих на новітні європейські напрями (О. Мурашко, М. Бурачек та ін.).

Особливості розвитку літератури (І. Франко, П. Грабовський, М. Коцюбинський). Український неоромантизм (М. Вороний, Леся Українка); своєрідність українського експресіонізму (П. Карманський, В. Стефаник).

Український неоромантизм (М. Вороний, Леся Українка); своєрідність українського експресіонізму (П. Карманський, В. Стефаник). Український авангард 1900–1910 рр. Групи “Молода Муза” (Б. Лепкий, П. Карманський та ін.), “Українська хата” (М. Вороний, Г. Чупринка та ін.). Футуризм у малярстві та поезії (В. Єрмолов, М. Семенко та ін.).

Тема 19. Культурні процеси на українських землях в 1917 – 1980-х роках.

Культурно-освітнє будівництво в добу Центральної Ради. Українська академія мистецтв. Культурна політика часів Гетьманату. Українська академія наук та її діяльність. Г. Нарбут та його учні. Творчість українських митців — зачинателів нових течій у світовому мистецтві (О. Архипенко, К. Малевич, О. Богомазов, В. Пальмов, М. Бойчук).

Національне відродження 1920-х р. Створення мистецьких спілок: “Плуг” (С. Пилипенко, А. Головка, П. Панч та ін.), “Гарт” (В. Еллан-Блакитний, В. Сосюра, П. Тичина, М. Хвильовий та ін.) і груп: футуристів (“Нова генерація”), неокласиків (М. Зеров, М. Рильський, П. Филипович, М. Драй Хмара та ін.), символістів (“Біла студія”), конструктивістів (“Авангард”), пролетарських письменників (ВАПЛІТЕ). Досягнення в театральному мистецтві та кіно (Леся Курбас, О. Довженко), театр “Березіль”, драматургія М. Куліша. Український мистецький авангард та його доля в 30-ті роки.

«Розстріляне відродження». Українізація. Літературний процес. Музика. Театр. Леся Курбас. Українське кіно. О. Довженко. Архітектура. Образотворче мистецтво. Репресії проти діячів української культури 1930-х р. Розвиток культур на західноукраїнських землях між двома світовими війнами. Діяльність НТШ у Львові. Українська наука та культура в роки Другої світової війни. Здобутки української культури у другій половині 1940-х – наприкінці 1980-х рр. “Шістдесятники” у боротьбі за національнокультурне відродження України. Посилення ідеологічного тиску та репресій, “чистка” редакцій газет, журналів, видавництва. Репресії щодо українських вчених-біологів: Д. Третякова, М. Гришка, І. Шмальгаузен, І. Поялкова, С. Делоне; поетів: В. Симоненка, В. Стуса.

Розвиток кіно і театрального мистецтва (С. Параджанов, К. Муратова, Л. Биков, Н. Ужвій, Д. Гнатюк, Є. Мірошниченко та ін.). Розквіт музично-естрадного мистецтва (В. Івасюк, Н. Яремчук, С. Ротару, В. Зінкевич та ін.).

Композиторська діяльність українських митців (Д. Січинський, М. Лисенко, Д. Білаш, І. Шамо, С. Людкевич, Ф. Колесса, П. і Л. Майбороди, Л. Дичко, О. Козаренко). Оперне мистецтво: О. Петрусенко, Б. Гмиря, М. Паторжинський, Є. Мірошниченко, Д. Петрененко, Г. Ципола, В. Лук’янець, Д. Гнатюк, А. Солов’яненко.

Розвиток освіти та науки. Реформи освіти. Академія наук УРСР. Політика русифікації. Шістдесятники та дисидентський рух. Література. Українське поетичне кіно. Музика. Архітектура та образотворче мистецтво. Традиції українського 14 народного

живопису у творах Т. Яблонської та В. Зарецького. Розвиток ужитково-декоративного мистецтва (вироби народних майстрів).

Вклад українських вчених кін. ХХ-ХХІ ст.ст. у розвиток світової науки і культури: С. Крушельницька, І. Пулюй, І. Горбачевський, С. Возняк. Г. Гамов, Р. Яцків, Б. Білінський, Л. Романків, Д. Іваненко, І. Сікорський, О. Кошиць, О. Смакула, М. Яримович, П. Капиця.

Тема 20. Сучасна українська культура та її входження у світовий простір. Військова агресія Росії проти України. Українська культура в роки війни.

Формування нової соціокультурної дійсності та її риси. Національна культура в умовах зростання національно-культурної ідентичності. Поява нових наукових напрямків. Література. Ю.Андрухович, Ю.Покальчук, М.Магіос, О.Забужко, С.Жадан, О.Ульяненко. Архітектура та скульптура. Л.Скорик. О.Саєнко. В.Білоконь. В.Бородай. О.Владіміров. І.Гончар. О.Пінчук. Образотворче мистецтво. І.Марчук. Театр. Творчість режисерів новаторів: Р.Віктюка, А. Жолдака, Б.Шарварка, С.Донченка. Музика. Українські композитори О.Морозов, Ю.Рибчинський, та інші. Сучасне українське кіно. К.Муратова. Ю.Ілленко. О.Янчук. Масова культура. Релігійне життя України в умовах незалежності. Розвиток архітектури та образотворчого мистецтва. Театр та музика. Культура української діаспори. Україна на Олімпійських іграх ХХ-ХХІ ст. Військова агресія Росії проти України. Українська культура в роки війни.

4. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Генезис світової культури.

Назви змістових модулів (розділів) і тем	Кількість годин														
	Денна форма здобуття вищої							Заочна форма здобуття							
	усього	у тому числі:						усьог о	у тому числі:						
		л	пр	лаб	сем	інд	СР С		л	пр	ла б	се м	ін д	СР С	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Освітній компонент 1															
Семестр 3 <i>Змістовий модуль 1. Генезис світової культури.</i>															
Тема 1. Предмет та завдання курсу «Генезис культури». Методи та функції. Сутність культури та її генезис.	15	1	2				12								
Тема 2. Специфіка культурологічного пізнання. Генезис методів наукового дослідження.	15	1	4				10								
Тема 3. Етапи підготовки наукової роботи. Вимоги до написання курсових робіт.	15	4	6				5								
Тема 4. Структурні елементи культурологічного аналізу первісної культури: матеріальна культура доби збирання та полювання; мова, міфологія, обряди та ритуали, первісне мистецтво, мораль. Неолітична революція.	15	2	4				9								

Тема 5. Культура перших цивілізацій на Стародавньому Сході.	15	2	4			9							
Тема 6. Культурні надбання Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.	15	2	4			9							
Тема 7. Феномен Середньовіччя в контексті історії світової культури. Християнство в середньовічній культурі.	15	2	4			9							
Тема 8. Культура доби Відродження та Реформації в Європі.	15	2	4			9							
Тема 9. Основні тенденції розвитку культури епохи бароко та класицизму	15	2	4			9							
Тема 10. Західноєвропейська культура епохи Просвітництва.	15	2	4			9							
Тема 11. Основні тенденції в розвитку освіти, науки, техніки, літератури і мистецтва в XIX – на початку XX ст. Пошук нових шляхів у художній творчості.	15	2	4			9							
Тема 12. Основні тенденції розвитку культурних процесів в XX – на початку XXI ст. Феномен масової культури.	15	2	4			9							
Всього годин за дисципліною	180	24	48			108							

5. СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет та завдання курсу «Генезис культури». Методи та функції. Сутність культури та її генезис.	2
2	Тема 2. Специфіка культурологічного пізнання. Генезис методів наукового дослідження.	4
3	Тема 3. Етапи підготовки наукової роботи. Вимоги до написання курсових робіт.	6
4	Тема 4. Структурні елементи культурологічного аналізу первісної культури: матеріальна культура доби збирання та полювання; мова, міфологія, обряди та ритуали, первісне мистецтво, мораль. Неолітична революція.	4
5	Тема 5. Культура перших цивілізацій на Стародавньому Сході.	4

6	Тема 6. Культурні надбання Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.	4
7	Тема 7. Феномен Середньовіччя в контексті історії світової культури. Християнство в середньовічній культурі.	4
8	Тема 8. Культура доби Відродження та Реформації в Європі.	4
9	Тема 9. Основні тенденції розвитку культури епохи бароко та класицизму	4
10	Тема 10. Західноєвропейська культура епохи Просвітництва.	4
11	Тема 11. Основні тенденції в розвитку освіти, науки, техніки, літератури і мистецтва в XIX – на початку XX ст. Пошук нових шляхів у художній творчості.	4
12	Тема. 12. Основні тенденції розвитку культурних процесів в XX – на початку XXI ст. Феномен масової культури.	4
Всього		48

6. Самостійна робота

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Підготовка до семінарських занять	54
2	Опрацювання тем, питань, які не викладаються на лекціях	4
3	Підготовка до всіх видів контролю	10
4	Есе, презентації, реферати, творчі роботи, захист ілюстрацій до тем та ін.	10
5.	Підготовка до написання курсової роботи	30
Всього		108

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

8 Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота*												Модульний контроль МК* (тестовий)	Підсумковий контроль ПКТест	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12				
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	8	10	10	100

- - 50 % балів відводиться за СРСР (за кожною темою);

Розподілу балів з дисципліни

Види оцінювання	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	Усього
Виступ на семінарі (поточне оцінювання)	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	36
Самостійна робота студентів (СРС)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22

Додаткові завдання*: <i>Написання есе, презентації, реферати (кейс), творчі роботи.</i> * здобувач вищої освіти може підготувати лише одне есе, одну презентацію, один реферат, одну творчу роботу. Кожен вид роботи-максимальний бал - 3		12
Модульний контроль		8
Підсумковий контроль		10
Екзамен		10
Всього з дисципліни		100

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР /заліку/	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре/ зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно/ зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно/ незараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Семестр 4. Модуль 2. Українська культура у європейському та світовому вимірі.

Назви змістових модулів (розділів) і тем	Кількість годин														
	Денна форма здобуття							Заочна форма здобуття							
	усього	у тому числі:						усього	у тому числі:						
		л	пр	ла	сем	інд	СР		го	л	пр	ла	се	ін	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Освітній компонент 1															
Семестр 4. Модуль 2. Українська культура у європейському та світовому вимірі.															
Тема 13. Давні культури на території України та в світі. Культура доби кам'яного віку. Трипільська культура. Скіфо-сарматська культура. Зарубинецька та черняхівська культури.	11	2	4				5								
Тема 14. Культура Київської Русі. Культура Галицько-Волинської держави.	11	4	4				3								
Тема 15. Українська культура в XIV- першій половині XVII століття - невід'ємна складова частина загальноісторичного процесу.	11	2	4				5								
Тема 16. Розвиток українського бароко в другій половині XVII-XVIII столітті. Барочна архітектура Придніпровської та Західної України.	12	4	6				2								
Тема 17. Значення творчості Тараса Шевченка для української історії та культури. Основні тенденції розвитку культури в XIX ст	11	4	6				1								
Тема 18. Тенденції та характерні риси культурного розвитку в різних регіонах України наприкінці XIX – на початку XX століття: освіта, наука, література, театр.	12	2	4				6								
Тема 19. Культурні процеси на українських землях в 1917 – 1980-х роках.	11	4	4				3								

Тема 20. Сучасна українська культура та її входження у світовий простір. Військова агресія Росії проти України. Українська культура в роки війни.	11	2	4			5								
Всього годин за дисципліною	90	24	36			30								

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
1	Тема 13. Давні культури на території України та в світі. Культура доби кам'яного віку. Трипільська культура. Скіфо-сарматська культура. Зарубинецька та черняхівська культури.	4
2	Тема 14. Культура Київської Русі. Культура Галицько-Волинської держави.	4
3	Тема 15. Українська культура в XIV- першій половині XVII століття - невід'ємна складова частина загальноісторичного процесу.	4
4	Тема 16. Розвиток українського бароко в другій половині XVII-XVIII столітті. Барочна архітектура Придніпровської та Західної України.	6
5	Тема 17. Значення творчості Тараса Шевченка для української історії та культури. Основні тенденції розвитку культури в XIX ст	6
6	Тема 18. Тенденції та характерні риси культурного розвитку в різних регіонах України наприкінці XIX – на початку XX століття: освіта, наука, література, театр.	4
7	Тема 19. Культурні процеси на українських землях в 1917 – 1980-х роках.	4
8	Тема 20. Сучасна українська культура та її входження у світовий простір. Військова агресія Росії проти України. Українська культура в роки війни.	4
Всього		36

Самостійна робота

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Підготовка до семінарських занять	20
2	Опрацювання тем, які не викладаються на лекціях	2
3	Підготовка до всіх видів контролю	4
4	Есе, презентації, реферати, творчі роботи, захист ілюстрацій до тем та ін.	4
Всього		30

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Приклад для екзамену

Поточне оцінювання та самостійна робота*								Модуль ний контроль	Підсумковий контроль (тестовий)	Екзамен	Сума
T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20				
9	9	9	9	9	9	9	9	8	10	10	100

Розподілу балів з дисципліни

Види оцінювання	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	Усього
Виступ на семінарі (поточне оцінювання)	4	4	4	4	4	4	4	4	32
Самостійна робота студентів (СРС)	4	4	4	4	4	4	4	4	32
Додаткові завдання*: <i>Презентації, реферати (кейс)</i> * здобувач вищої освіти може підготувати лише одну презентацію, один реферат (кейс). За кожен вид роботи може отримати максимально 4 бали.									8
Модульний контроль									8
Підсумковий контроль									10
Екзамен									10
Всього з дисципліни									100

Критерії оцінювання екзамену

10 балів - студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

9 балів - студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, здійснює аналіз та робить висновки.

8 балів - студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.

7 балів - студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі неточності та незначні помилки.

6 балів – студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, не здатний до глибокого, всебічного аналізу

5 балів - студент відтворює навчальний матеріал, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, не здатний до глибокого, всебічного аналізу, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

4 бали – студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово викладає окремі питання курсу, не розкриває зміст теоретичних питань.

3 бали – студент не в змозі викласти зміст більшості питань теми, курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки.

0-2 бали - студент не володіє навчальним матеріалом, не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання роботи на практичному (семінарському) занятті:

1-4 бал нараховуються здобувачу за виступ на семінарі пропорційно рівню його обізнаності в темі семінарського заняття.

«Відмінно» 4 – 3 бали. Студент має глибокі знання з теми семінарського заняття. Доповідь (виступ) змістовна, ґрунтовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття студент використовував творчий підхід, не обмежуючись тільки матеріалами підручника або лекції. Користується додатковими джерелами для підготовки до заняття. Під час семінарського заняття студент активно приймає участь в дискусіях та доповнює відповіді інших. Протягом відповіді активно використовує приклади для кращого розуміння матеріалу. Під час заняття вдало поєднує теоретичні знання та практичні вміння з даної дисципліни.

«Добре» 2 - бали. Студент знає програмний матеріал повністю. Доповідь (виступ) відповідає вимогам. Студент своєчасно готується до заняття. Під час заняття студент відповідає на поставлені завдання. Проте існують проблеми з відповіддю на поставлені питання. Існують певні помилки в трактуванні поставленого питання, не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми, що розглядається.

«Задовільно» 1 – бал. Студент знає тему заняття, має уявлення про навчальний матеріал, але його знання мають загальний характер. Вміє відповідати на окремі поставлені запитання. Відповіді базуються лише на лекційному курсі і практично не підкріплені прикладами. Підготував лише одне питання семінару. Має прогалини в інших інших питаннях семінарського заняття.

«Незадовільно» 0 – балів. Студент має фрагментарні знання, не володіє програмним матеріалом. Відповіді на всі поставлені запитання не повні або взагалі відсутні. При відповіді часто зупиняється і не може відповідати на запитання. Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працює в аудиторії, не готовий відповідати на будь-яке запитання з теми семінарського заняття.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється в залежності від виду самостійної роботи і передбачає такі форми:

- тестування;
- самостійне вивчення окремих тем, питань з курсу;
- співбесіда;
- інші форми.

«Відмінно» 4-3 бали. Студент показує глибокі знання при виконанні самостійного завдання. Вільно володіє різними джерелами інформації. Здатен самостійно виявити та опрацювати необхідну літературу та інтернет джерела. З урахуванням всіх вимог оформлює результати самостійної роботи. Досконало застосовує термінологію зі дисципліни.

«Добре» 2 - бали. Студент має міцні ґрунтовні знання з теми самостійної роботи. Володіє термінологією з теми в повному обсязі, але допускає незначні помилки. Використовує різні джерела інформації. Володіє достатнім досвідом щодо самостійного опанування визначеного завдання. Вільно захищає самостійні розробки. Студент підготував самостійний матеріал у повному обсязі, але є незначні помилки, які виключно стосуються оформлення самостійної роботи.

«Задовільно» 1 – бал. Студент має уявлення про тему самостійної роботи, але його знання мають загальний характер, допускає незначні помилки в термінології. При обговоренні теми самостійної роботи не приймає активної участі.

«Незадовільно» 0 – балів. Студент має фрагментарні знання з теми самостійної роботи, не володіє програмним матеріалом з дисципліни, не знає основних понять і термінів, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі.

9. Політика курсу:

- *Політика щодо організації аудиторних та позааудиторних занять:*
- Студент повинен дотримуватися правил відвідування занять в КНУТД, етики поведінки (не запізнюватися на заняття, не заважати викладачеві та іншим студентам на заняттях, вимикати на занятті мобільні телефони та інші цифрові електронні пристрої або перевести їх у беззвучний режим).
- Студенти мають право робити аудіо або відео запис лекції та семінарського заняття лише за письмовим погодженням з викладачем. Студент не має права розміщувати запис лекції чи семінарського заняття на веб-сайті чи іншому сторонньому ресурсі без письмової згоди викладача.
- Під час організації освітнього процесу з використанням дистанційних технологій навчання в умовах війни чи карантину поточний (тематичний), модульний, підсумковий семестровий контроль (екзамен) може здійснюватись віддалено, з використанням інформаційно-комунікаційних технологій для всіх здобувачів вищої освіти незалежно від форми, за якою вони здобувають вищу освіту (очної (денної), заочної, дистанційної).
- *Політика щодо оцінювання академічних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни*
- До модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали індивідуальний навчальний план, тобто передбачені в конкретному змістовому модулі всі види навчальної роботи; до підсумкового контролю допускаються студенти за умови проходження модульного контролю. Оцінювання академічних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється на основі накопичення балів поточного (тематичного), модульного та підсумкового контролів.
- Якщо студент набрав достатню кількість балів (60 і більше) за сумою оцінок з окремих змістових модулів, він може бути звільненим від екзамену, а набраний ним сумарний бал переводиться в оцінку за національною чотирибальною шкалою, за стобальною шкалою та шкалою ЄКТС. Здобувачі вищої освіти, які за результатами рубіжного контролю набрали 60 і більше балів, але не погоджуються з результатом і бажають підвищити свою успішність, мають право складати залік.
- У разі не підтвердження на екзамені оцінки рубіжного контролю, науково-педагогічний працівник має право виставити студенту оцінку підсумкового (екзаменаційного) контролю, яка є нижчою за рубіжний контроль.

- Допускається визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих у неформальній (інформальній) освіті, а саме оцінювання робіт за тему змістового модуля за наявності сертифікату з теми або суміжних напрямів, отриманого на платформах масових відкритих онлайн курсів/навчальних центрів/програм академічної мобільності тощо, за умови визнання цих результатів профілюючою кафедрою.
- Допускається перезарахування робіт, виконаних під час академічної мобільності здобувача вищої освіти, за умови визнання цих результатів профілюючою кафедрою.
- *Політика щодо дедлайнів та перескладання:*
- Відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання та консультацій, який затверджений на кафедрі філософії та культурології. В разі несвоєчасного виконання робіт бали за виконані завдання знижуються.
- Перенесення терміну здачі робіт/перездача можливі з поважних причин: лікарняний, академічна мобільність.
- Здобувачі вищої освіти, які за результатами семестрового контролю мають академзаборгованість з дисципліни, повинні її ліквідувати до початку наступного семестру. За поданням декана факультету цей термін, як виняток, може бути продовжений ректором Університету.
- Повторне складання заліку здійснюється відповідно до графіка ліквідації заборгованості, як правило, науково-педагогічному працівникові, що проводив екзамен перший раз. При повторному отриманні незадовільної оцінки наступний екзамен приймає комісія, яка створюється деканом факультету.
- *Політика щодо академічної доброчесності:*
- Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме: - самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
- У разі виявлення списування чи плагіату при виконанні завдання (роботи), робота студента не враховується.
- *Політика щодо академічної мобільності:*
- Академічна мобільність – це можливість студентів навчатися, стажуватися в іншому закладі вищої освіти на території України чи поза її межами. Формами академічної мобільності згідно Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського національного університету технологій та дизайну (затвердженого Вченою радою КНУТД від 22.03.23, протокол №7) є: для учасників академічної мобільності, які здобувають освітній ступінь фахового молодшого бакалавра, бакалавра:
 - навчання за освітніми (освітньо-професійними) програмами кредитної або ступеневої академічної мобільності;
 - мовне стажування (удосконалення рівня практичного володіння іноземною мовою в певній професійній діяльності або галузі знань);
 - навчально-наукове стажування (діяльність, спрямована на набуття практичного досвіду на основі досліджень та формування нових професійних компетентностей у психолого- педагогічній, науково-дослідній, організаційно- управлінській діяльності в межах певної спеціальності/галузі знань);
 - наукове стажування;
- практика (отримання досвіду професійної діяльності в галузі майбутньої, наявної, суміжної спеціальності під керівництвом працівників закладу освіти (наукової установи) з метою формування фахових компетентностей та навичок у реальних, у тому числі виробничих, умовах для прийняття самостійних рішень у практичній діяльності, оволодіння методами, формами організації та засобами праці в певній професійній діяльності або галузі знань);
- інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та

публікації в межах певної спеціальності/галузі знань тощо), що не суперечать законодавству.

• *Оскарження оцінювання студентів можливе в таких випадках:* Оскарження оцінювання студентів можливе під час відповіді на семінарських заняттях. Якщо студент не погоджується з балами, то він повідомляє про це викладачу. Студент може підвищити бал, якщо він у присутності групи без додаткових допоміжних засобів (гаджети, конспект, роздрукований текст тощо) дав повну відповідь на три запитання з проблем, що розглядалися на практичному занятті.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Генезис культури. Методичні вказівки до практичних занять для студентів заочної та дистанційної форми навчання. Рівень вищої освіти перший (бакалаврський). Галузь знань: 03 Гуманітарні науки. Спеціальність: 034 Культурологія. Освітня програма «Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проєктів» / Укладачі: Герчанівська П.Е., Проданюк Ф.М. / Рецензент: доц. Черняк Д.С. К: КНУТД, 2024. 18 с.

2. Генезис культури. Методичні вказівки до самостійної роботи для студентів денної, заочної та дистанційної форми навчання. Рівень вищої освіти перший (бакалаврський). Галузь знань: 03 Гуманітарні науки. Спеціальність: 034 Культурологія. Освітня програма «Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проєктів». / Укладачі: Герчанівська П.Е., Проданюк Ф.М. К: КНУТД, 2024. 23 с.

3. Генезис культури. Методичні вказівки до контрольних робіт для студентів заочної та дистанційної форми навчання. Рівень вищої освіти перший (бакалаврський). Галузь знань: 03 Гуманітарні науки. Спеціальність: 034 Культурологія. Освітня програма «Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проєктів». / Укладачі: Герчанівська П.Е., Проданюк Ф.М. К: КНУТД, 2024. 19 с.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Букач В. М. Історія української культури. Посібник: методичні рекомендації до самостійної роботи для здобуваіч вищої освіти. Одеса: ПНПУ, 2021. 120 с.
2. Герчанівська П. Е. Культурологія: Навч. посіб. для дистанційного навчання / За ред. В. І. Панченко. — 2-ге вид., випр. і доп. — К.: Університет «Україна», 2006. — 323 с.
3. Герчанівська П.Е. Інваріантність і відкритість української народної релігійної культури. Культура і сучасність. 2010. № 1. С. 92—96.
4. Герчанівська П.Е. Аналіз культури в парадигмі теорії систем. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. К.: Міленіум, 2017. № 1. С. 3—7.
5. Герчанівська П. (2016). Структурний аналіз: культурологічний аспект. Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство. Вип. 2(7). С. 3—11.
6. Історія української культури: підручник / В.А. Качкан, О.Б. Величко, Н.М. Божко та ін. 4-е видання. К. : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». , 2021. 368 с.
7. Історія української культури. Практикум для студентів усіх спеціальностей «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / Укл.: проф. Ю. С. Сабадаш, доц. Ю. М. Нікольченко, доц. Л. Г. Дабло; За заг. ред. проф. Ю. С. Сабадаш. – Київ: Ліра-К., 2021. – 138 с.
8. Історія українського мистецтва: в 6 т. Гол. ред. М.П. Бажан. Київ: УРЕ, 1966—1970.
9. Історія української культури: у 5 т. / голов. ред. Б.Є. Патон; НАН України. К.: Наукова думка, 2001. Т. 5, кн. 1: Українська культура ХХ - початку ХХІ століть / Ажнюк Б. М. та ін.; редкол. тому, кн. 1: Жулинський М. Г. голов. ред. та ін. К., 2011. 862 с.
10. Історія української культури: у 5 т. / голов. ред. Б.Є. Патон; НАН України.К.: Наукова думка, 2001. Т. 5, кн. 2: Українська культура ХХ - початку ХХІ століть / Агеєва В. П. та ін.; редкол. тому, кн. 2: Жулинський М. Г. - голов. ред. та ін. 2011. 1031 с.

11. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. — 3-те вид., перероб. і доп. К.: Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
12. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. - 3-те вид., перероб. і доп. К.: Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
13. Історія української культури / І. Крип'якевич, В. Радзикович, М. Голубець [та ін.]; під заг. ред. І. Крип'якевича. — Львів: Вид. Івана Тиктора, 1937. 718 с.
14. Калашникова О. Л. Історія української культури [Текст] : навчальний посібник / Калашникова О. Л. — Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2011. — 245 с.
15. Колісник-Гуменюк Ю.І. Історія України та української культури: Інтерактивні методи навчання. Навчально-методичний посібник. Львів: Простір-М, 2023. 73 с.
16. Культурологія: термінологічний словник / П. Е. Герчанівська. К. : Національна Академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2015. 439 с.
17. Культурологія : курс лекцій / Сабадаш Ю. та ін. Київ : Ліра-К, 2021.
18. Москвічова Ю.О. Історія мистецтв у контексті світової культури. К., 2021. 180 с.
19. Огієнко І. Історія українського друкарства / Огієнко. І. К., 1994.
20. Овсійчук В.А. Українське мистецтво XIV- пер. пол. XVII ст. Київ: Мистецтво. 1985. 173с.
21. Опря І. А. Історія зарубіжної культури: навчально-методичний посібник для студентів 3 курсу історичного факультету. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2021. 154 с.
22. Попович М. Нариси історії української культури. К. , 1998. 728 с.
23. Українська культура : підручник / [В. О. Лозовой (керівник авт. кол.), Л. В. Анучина, О. В. Бурлука та ін.] ; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2021. 400 с.
24. Теоретична та прикладна культурологія: трансформаційні процеси в умовах сьогодення: матеріали круглого столу (Київ, 27 березня 2020 р.). Київ : КНУКіМ, 2020, 30 с.
25. Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні : колект. монографія / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 556 с.
26. Художня культура України : [навч. посіб.] / Л. М. Масол, С. А. Ничкало, Г. І. Веселовська, О. І. Оніщенко; [за заг. ред. Л. М. Масол]. — К. : Вища школа, 2006.
27. Шевнюк О. Л. Українська та зарубіжна культура : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2003.
28. Щур Ю.І. Історія української культури : традиції та модерн : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра всіх спеціальностей. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2021. 135 с.

Допоміжна

1. Prodanyuk, Fedir and Mierienkov, Hnat (2021) "History of Evangelical Christian Baptists in Ukraine (Mid-19th Century to 1929)," *Occasional Papers on Religion in Eastern Europe*: Vol. 41 : Iss. 4 , Article 6. Available at: <https://digitalcommons.georgefox.edu/ree/vol41/iss4/6>
2. Ukrainian Orthodox Education in Historical Retrospective Andrii Shevchuk Fedir Prodanyuk 2022 | Journal article | *investigation Part of WOSUID: DOI: <https://doi.org/10.55221/2693-2148.2328> <https://digitalcommons.georgefox.edu/ree/vol42/iss2/8/>*
3. Prodanyuk, Fedir (2023) "Christian Denominations on the Territory of Ukraine in the First Half of the 20th Century (1900-1939)," *Occasional Papers on Religion in Eastern Europe*: Vol. 43 : Iss. 7 , Article 3. DOI: <https://doi.org/10.55221/2693-2148.2454> Available at: <https://digitalcommons.georgefox.edu/ree/vol43/iss7/3>

Інтернет-ресурси

<https://nlu.org.ua/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого

<http://nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

<http://biblio.knutd.com.ua> сайт бібліотеки Київського національного університету технологій та дизайну

<http://i-soc.com.ua/> Інститут соціології НАН України

<http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії НАН України

<http://www.ipiend.gov.ua> Інститут політичних та етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса

ПОГОДЖЕНО

Завідувач кафедри _____

 Поліна ГЕРЧАНІВСЬКА

(назва кафедри)

(підпис)

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« 01 » 08 2024 р.

Завідувач кафедри _____

(назва кафедри)

(підпис)

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« » _____ 2024 р.